

Kurzus előadója: Simon Attila
Kurzus megnevezése: Esztétikai affektusok
Kurzus megnevezése angolul: Aesthetic Affects
Kurzus kódja: MAGD-IR-432
Kurzus helye és ideje: kedd 14.00-15.30
Oktató elérhetősége: email: simon_attila@hotmail.com honlap: fogadóóra: kedd 13.00-14.00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar
A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar
Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Kurzus előfeltétele(i):
A jegyszerzés módja(i): zárthelyi dolgozat
Követelmények: aktív órai munka, zárthelyi dolgozat megírása

<p>Kurzus leírása, tematikája:</p> <p>Az utóbbi évtizedekben a kultúratudományok területén hatalmas érdeklődés mutatkozik az „érzelme”k” iránt: akadnak, akik egyenesen a kultúratudományok „emotional turn”-jéről beszélnek. A kultúratudományos érzelmekutatások egyre nagyobb hatást fejtenek ki az esztétika és az irodalomtudomány területén is. Ugyanakkor az a gondolat, hogy a műalkotások „érzelme”ket” közvetítenek, ősrégi: jelen van már Homérosznál is, és az elméleti reflexió tárgyaként is megjelent már pl. Platón <i>Ión</i> c. dialógusában is. Mi rejlik pontosan a mögött az általános tétel mögött, hogy a költőt, az előadót és a közönséget egy affektív láncolat köti össze („affektus mint médium” - Mieke Bal)? A görög gondolkodóknál ebben az összefüggésben affektusokról (<i>pathoszokról</i>) beszélnek, ami egy intenzív fiziológiai hatás képzetét hívja elő, mely átfogja a műalkotások által keltett fizikai, lelki, etikai és politikai hatásokat. Az olyan antik szerzők, mint Gorgiasz, Platón, Arisztotelész és Pszeudo-Longinosz az esztétikai affektusokat a műalkotásokra adott affektív válaszokként írják le, melyek a befogadókban különböző (testi-lelki-gondolati) mozgásokat váltanak ki. Milyen összetevőkből állnak ezek a hatások az ókori szerzők szerint? Milyen kiváltó okokat azonosítanak az affektusok esztétikai kiváltása mögött? Milyen etikai és politikai előfeltételei és következményei vannak ezen affektusok kiváltásának? A kurzuson ezekre a kérdésekre keresünk választ a fent említett szerzőktől származó szövegek magyar fordításának intenzív olvasásával.</p> <p>Részletes tematika</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés: kortárs elméletek a művészet/irodalom és az affektusok kapcsolatáról 2. Gorgiasz: <i>Helené dicsérete</i> (főként: 8-14§§) 3. Platón: <i>Ión</i> (533c–536d), <i>Az állam</i> II-III. (376e-398b); X. (604b-608b) 4. Arisztotelész: <i>Poétika</i> (4. és 6. fejezet) 5. Arisztotelész: <i>Rétorika</i> II. (5. és 8. fejezet) 6. Pszeudo-Longinosz: <i>A fenségesről</i> (8-15)

<p>Kurzushoz tartozó kötelező irodalom:</p> <p>Gorgiasz: <i>Helené dicsérete</i>. (ford. Tahin Gábor) <i>Magyar Filozófiai Szemle</i> 51. évf. (2007) 1-2. sz.</p> <p>Platón: <i>Ión</i>; <i>Az állam</i> II-III. könyv (376e-398b) és X. könyv (teljes egészében) Mindkettőt az Atlantisz Kiadó összkiadásából kérem olvasni: 2000 (ford. Ritoók Zsigmond); 2014 (ford.</p>
--

Steiger Kornél).

Arisztotelész: *Poétika*. (Innen: Arisztotelész: *Poétika és más költészettani írások*, ford. Ritoók Zsigmond, Jegyz. Bolonyai Gábor, Budapest, PannonKlett, 1997. A kijelölt két fejezethez, valamint a *katharszisz* fogalmához tartozó jegyzetekkel együtt!)
úő: *Rétorika* II. könyv 1-11. fejezet (Adamik Tamás fordítása, több kiadásban is megtalálható)

Pszeudo-Longinosz: *A fenségről*, ford. Nagy Ferenc, Akadémiai, Budapest, 1965.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Általános művek:

Henrike F. Alfes: *Literatur und Gefühl. Emotionale Aspekte literarischen Schreibens und Lesens*, Opladen 1995.

Klaus Herding: „Emotionsforschung heute – eine produktive Paradoxie”; Wolfgang Tunner: „Emotion, Phantasie, Kunst”; Ursula Franke: „Spielarten der Emotionen” = Klaus Herding / Bernhard Stumpfhaus (Hg.): *Pathos, Affekt, Gefühl. Die Emotionen in den Künsten*, Berlin 2004, 3-46; 122-133; 165-188.

Burkhard Meyer-Sickendiek: *Affektpoetik. Eine Kulturgeschichte literarischer Emotionen*, Würzburg 2005, 9-75.

Mieke Bal: „Affekt als kulturelle Kraft”; Michael Hoff: „Die Kultur der Affekte: ein kultureller Abriss” = Antje Krause-Wahl / Heike Oehlschlägel / Serjoscha Wiemer (Hg.): *Affekte. Analysen ästhetisch-medialer Prozesse*, Bielefeld 2006, 7-19; 20-35.

Thomas Anz: „Kulturtechniken der Emotionalisierung. Beobachtungen, Reflexionen und Vorschläge zur literaturwissenschaftlichen Gefühlsforschung” = Karl Eibl/Katja Mellmann/Rüdiger Zymner (Hg.): *Im Rücken der Kulturen*, Paderborn 2007, 207-239.

Dana Lacourse Munteanu: *Tragic Pathos. Pity and Fear in Greek philosophy and Tragedy*. Cambridge 2012, 1-26.

Gorgiaszhoz:

Thomas Buchheim (Hg.): *Gorgias von Leontinoi. Reden, Fragmente und Testimonien*. Griechisch-Deutsch, Hamburg 2012.

Stephen Halliwell: *Between ecstasy and truth : interpretations of Greek poetics from Homer to Longinus*. Oxford University Press, Oxford 2011, 266-284.

Lacourse Munteanu: *Tragic Pathos* 37-51.

Charles P. Segal: „Gorgias and the Psychology of the Logos” = *Harvard Studies in Classical Philology* 66 (1962), 99-155.

Platónhoz:

Platon: *Ion*. Griechisch/Deutsch. Übersetzt und herausgegeben von Hellmut Flashar, Stuttgart 1988.

Platon: *Der Staat*. Eingeleitet von Olof Gigon, übertragen von Rudolf Rufener, Zürich/München 1974.

Plato: *Republic 10*. With an Introduction, Translation and Commentary by Stephen Halliwell, Warminster 1988.

Lacourse Munteanu: *Tragic Pathos* 52-69.

Arisztotelészhez:

Aristoteles: *Poetik*. Übersetzt und erläutert von Arbogast Schmitt, Berlin 2008. (Aus dem Kommentar: 268-302; 324-361; 476-508.)

Lacourse Munteanu: *Tragic Pathos* 70-138.

Aristoteles: *Rhetorik*. Übersetzt und erläutert von Christof Rapp, (Aus dem Kommentar: 525-

583; 619-628; 649-657.)

Pseudo-Longinoszhoz:

Longinus: *Vom Erhabenen*. Griechisch/Deutsch. Übersetzt und herausgegeben von Otto Schönberger, Stuttgart 1988.

Manfred Fuhrmann: *Die Dichtungstheorie der Antike. Kap. V: Die Schrift vom Erhabenen ('Longin')*, Düsseldorf /Zürich 2003, 162-184.

W. Menninghaus: „Zwischen Überwältigung und Widerstand. Macht und Gewalt in Longins und Kants Theorien des Erhabenen“ = *Poetica* 23 (1991), 1-19.

Megjegyzés:

Rendszerezés szükséges technikai eszközök: